



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 92/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť O. Ž., Ž., a spoločnosti T., s. r. o., Ž., zastúpených advokátom JUDr. M. R., Ž., vo veci namietaného porušenia ich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Ro 125/2007 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 227/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. Ž. a spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2007 doručená sťažnosť O. Ž., Ž. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a spoločnosti

T., s. r. o., Ž.(ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Ro 125/2007 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 227/2007.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom doručeným okresnému súdu 15. marca 2007 domáhali zaplatenia dlžnej sumy vo výške 990 Sk s prísl. za nezaplatenie poplatku za káblovú televíziu na základe zmluvy o poskytnutí služby rozšíreného súboru televíznych a rozhlasových programov vo verejnej telekomunikačnej sieti sťažovateľa v 1. rade, pričom sťažovateľka v 2. rade vyberá a eviduje od užívateľov poplatky súvisiace s prevádzkovaním káblovej televízie. Za sťažovateľa v 1. rade podpísal splnomocnenie pre advokáta Ing. D. K., predseda predstavenstva sťažovateľa v 1. rade, za sťažovateľku v 2. rade Ing. L. Č., CSc., konateľ sťažovateľky v 2. rade.

Okresný súd výzvou z 28. marca 2007 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby predložil riadnu plnú moc na zastupovanie sťažovateľov, ktorý odpoveďou doručenou okresnému súdu 4. apríla 2007 oznámil, že *„plnomocenstvá neboli nikdy podpísané fyzickými osobami ... ale štatutárnymi orgánmi sťažovateľov ... ktorí konajú za právnické osoby, čo bolo v plnomocenstvách riadne uvedené, t. j. meno a priezvisko fyzickej osoby konajúcej za právnickú osobu, funkcia a označenie právnickej osoby v mene ktorej tieto fyzické osoby konajú, čo je plne v súlade s ust. §-u 21 ods. 1 O. s. p., ako aj údajmi zapísanými v obchodnom registri, nakoľko tieto právnické osoby sa nemôžu sami podpísať a konajú a podpisujú za nich ich štatutárne orgány“*.

Okresný súd uznesením sp. zn. 27 Ro 125/2007 z 2. mája 2007 opäť vyzval sťažovateľov na odstránenie nedostatkov návrhu s tým, aby tento návrh a *„jeho rovnopisy podpísala osoba (osoby) oprávnené konať“* v mene sťažovateľov. Sťažovatelia listom zo

17. mája 2007 oznámili okresnému súdu, že „*trvajú na svojich udelených plnomocenstvách, plnomocenstvo udelené advokátovi nikdy nepodpísali ako fyzické osoby vo vlastnom mene, ale ako štatutárne orgány navrhovateľov v 1/ a 2/ rade*“.

Okresný súd uznesením sp. zn. 27 Ro 125/2007 z 15. júna 2007 návrh sťažovateľov odmietol a nepriznal im náhradu trov konania.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie doručené okresnému súdu 4. júla 2007.

Krajský súd uznesením sp. zn. 10 Co 227/2007 z 2. augusta 2007 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovatelia tvrdia, že okresný súd i krajský súd porušili nimi označené práva a ich skutkové a právne závery sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

Na základe uvedených dôvodov sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa v 2/ rade spoločnosti: T., s. r. o., Ž. uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, bolo postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod č. k. 27 Ro 125/2007 porušené.

Sťažovateľovi v 2/ rade - spoločnosti T., s. r. o., Ž. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu sťažovateľovi v 2/ rade.

Základné právo sťažovateľa v 1/ rade družstva: O. Ž., Ž. uvedené s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na právnu pomoc pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd bolo postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod č. k. 27 Ro 125/2007 ako aj postupom Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 227/2007

porušené.

Sťažovateľovi v1/ rade – O. Ž., Ž. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 7.000,- Sk, ktoré je mu Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť vo výške 5.000,- Sk a Krajský súd v Žiline vo výške 2.000,- Sk, do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu v Žiline vo veci č. k. 27 Ro 125/2007 konať bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 227/2007 zo dňa 2. 8. 2007 a vec vracia súdu na nové konanie.

Sťažovatelia si zároveň uplatňujú trovy konania z titulu právneho zastúpenia JUDr. M. R. , advokáta, vo výške 9.860,- Sk (2 úkony á 4.752,- Sk - prevzatie zastúpenia + podanie ústavnej sťažnosti - účtované podľa §-u 11 ods. 2 v spojení s §-om 13 ods. 3 vyhl. č. 655/04 Z. z. + 2x režijný paušál á 178,- Sk), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť na účet JUDr. M. R., advokáta, vo VÚB a. s. (...) do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, I. ÚS 77/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Ro 125/2007 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 227/2007 došlo k porušeniu základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 listiny.

1. Podľa názoru ústavného súdu na konanie o časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Ro 125/2007, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľov, porušenie ktorých namieta, vo vzťahu ku konaniu okresného súdu (vo veci rozhodol uznesením z 15. júna 2007) a proti ktorému sťažovatelia podali odvolanie, rozhodoval v odvolacom konaní krajský súd (uznesenie sp. zn. 10 Co 227/2007 z 2. augusta 2007). Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 27 Ro 125/2007.

2. Sťažovatelia namietajú porušenie označených práv aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 227/2007, ktorý uznesením sp. zn. 10 Co 227/2007 z 2. augusta 2007 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 27 Ro 125/2007 z 15. júna 2007 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza:

«Krajský súd vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 písm. c, e/ O. s. p.) uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/, 3 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa tým, že odmietol podanie navrhovateľov zo dňa 8. 3. 2007, hoci zákonné predpoklady pre takýto postup splnené neboli, odňal im možnosť konať pred súdom. Každému z nich však z iného dôvodu.

Navrhovateľ v 2. rade na uznesenie zo dňa 2. 5. 2007, ktorým ho okresný súd vyzval na odstránenie väd podania, reagoval podaním zo dňa 14. 5. 2007. V záverečnej časti podania navrhovateľa v 2. rade sa nachádza výslovné prehlásenie Ing. L. Č., konateľa spoločnosti T., s. r. o., že dňa 4. 1. 2007, ako konateľ tejto spoločnosti, v jej mene udelil plnomocenstvo advokátovi JUDr. M. R. na zastupovanie vo veci vymáhania pohľadávky

proti D. B. zo Ž. Podanie navrhovateľa v 2. rade bolo vlastnoručne podpísané Ing. L. Č., konateľom spoločnosti T., s. r. o.

Podľa názoru odvolacieho súdu podaním, vlastnoručne podpísaným Ing. L. Č., bola odstránená vada podania - návrhu na začatie konania spočívajúca v nedostatku podpisu osôb oprávnených konať v mene navrhovateľa resp. neurčitosti či nezrozumiteľnosti plnomocenstva, ktoré udelil Ing. L. Č. dňa 4. 1. 2007. V podstate sa jedná o „nové“ plnomocenstvo pre advokáta JUDr. M. R. na zastupovanie navrhovateľa v 2. rade v prebiehajúcom konaní. Tým bol odstránený nedostatok návrhu na začatie konania spočívajúci v absencii podpisu štatutárneho orgánu navrhovateľa v 2. rade a preto nebolo dôvodným vo vzťahu k tomuto navrhovateľovi odmietnuť podanie (návrh na začatie konania).

Na okraj odvolací súd poznamenáva, že v prípade, ak by navrhovateľ v 2. rade neučinil prehlásenie o udelení plnomocenstva, bolo by namieste odmietnuť (prvotné) podanie z 8. 3. 2007. Z plnomocenstva zo dňa 4. 1. 2007 totiž nemožno jednoznačne dospieť k záveru, že bolo udelené štatutárnym orgánom navrhovateľa v 2. rade v mene tohto navrhovateľa. To, že je Ing. L. Č. konateľom spoločnosti T., s. r. o., je jeho právnou vlastnosťou. Menovaný však môže byť nositeľom aj iných právnych vlastností. Z konštatovaného teda vyplýva, že pokiaľ je pri mene fyzickej osoby uvedená obdobná právna vlastnosť, nemusí to bez ďalšieho bezpodmienečne znamenať, že táto osoba koná z titulu tejto právnej vlastnosti, teda napr. ako štatutárny orgán. Inými slovami nieje možné bez ďalšieho (na účely preukázania riadneho zastúpenia v občianskom súdnom konaní) jednoznačne ustáliť, že tomu tak je.

K odstráneniu nejasnosti ohľadne toho, či Ing. L. Č. udelil plnomocenstvo advokátovi v mene navrhovateľa v 2. rade by napomohlo, keby napríklad predmetné plnomocenstvo bolo opatrené pečiatkou navrhovateľa v 2. rade, prípadne keby pohľadávka voči odporcovi bola špecifikovaná výslovne ako pohľadávka navrhovateľa v 2. rade - právnickej osoby.

Hoci na výzvu - uznesenie súdu zo dňa 2. 5. 2007 reagoval navrhovateľ v 1. rade zhodným prehlásením ako navrhovateľ v 2. rade, v jeho prípade týmto postupom nebola odstránená vada podania (návrhu) zo dňa 8. 3. 2007.

Odstránenie rozoberaného nedostatku podania zo dňa 8. 3. 2007 bolo možné

vykonať, okrem doplnenia podpisu štatutárneho orgánu, navrhovateľa v 1. rade na návrhu, aj predložením plnomocenstva (prípadne, ako tomu bolo v prípade navrhovateľa v 2. rade, predložením prehlásenia o udelení plnomocenstva). Pre platné udelenie plnomocenstva na zastupovanie v konaní predpisuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 28 ods. 1 písomnú formu (vzhľadom na túto formu, zvolení samotným navrhovateľom, nieje v súdnej veci potrebné zaoberať sa eventualitou ústneho udelenia plnomocenstva do zápisnice). Pokiaľ táto písomná forma nie je dodržaná, procesno-právny úkon nevyvoláva zákonom predpokladané účinky. Svojím spôsobom ide o neplatný právny úkon (§ 28 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 31 ods. 4 a § 40 ods. 1 Obč. zák.).

V zmysle výpisu z obchodného registra ak je pre právny úkon navrhovateľa v 1. rade, ktorý robí predstavenstvo, predpísaná písomná forma, je potrebný podpis predsedu a aspoň jedného člena predstavenstva (táto úprava rešpektuje zákonný rámec - § 243 ods. 3 veta tretia Obchodného zákonníka). Plnomocenstvo pre zastupovanie v občianskom súdnom konaní takýmto úkonom je, potom bolo v preskúvanom prípade potrebné, aby plnomocenstvo okrem predsedu predstavenstva O. Ž. podpísal ešte aspoň jeden ďalší jeho člen.

Výzvou - uznesením zo dňa 2. 5. 2007 bol síce navrhovateľ v 1. rade vyzvaný na odstránenie väd podania zo dňa 8. 3. 2007 (doplnenie podpisu štatutárneho orgánu), avšak, ako to vyplýva z odôvodnenia uznesenia, len vtom zmysle, že plnomocenstvo zo dňa 4. 1. 2007 bolo udelené Ing. D. K. ako fyzickou osobou a z toho dôvodu je nedostatočné na zastupovanie navrhovateľa v 1. rade ako právnickej osoby. Toto uznesenie neobsahuje poučenie/vysvetlenie o tom, že by vada podania spočívala v nedostatku podpisu ďalšieho člena predstavenstva (či už na samotnom návrhu zo dňa 8. 3. 2007 alebo na plnomocenstve zo dňa 4. 1. 2007).

Z daného titulu nemohol odvolací súd potvrdiť napadnuté uznesenie vo vzťahu k navrhovateľovi v 1. rade, hoci jeho podanie (návrh) je stále neúplný. Odmietnuť podanie pre neodstránenie väd je totiž prípustné len vtedy, ak konkrétne vady boli navrhovateľovi vytknuté. Uvedené v sebe zahŕňa i vecne správne vymedzenie väd resp. vecne správne uvedenie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Úlohou súdu prvého stupňa vyzvať uznesením podľa § 43 ods. 1 O. s. p. navrhovateľa v 1. rade na doplnenie návrhu zo dňa 8. 3. 2007 o podpis osoby oprávnenej

konať v jeho mene. V zmysle vyššie uvedeného bude potrebné, aby plnomocenstvo podpísal aj ďalší člen predstavenstva O. Ž., eventuálne aby predseda predstavenstva spolu s jeho ďalším členom podpísali samotný návrh na začatie konania. Nedostatok návrhu zo dňa 8. 3. 2007 bude možné odstrániť (ako tomu bolo v prípade navrhovateľa v 2. rade) aj prehlásením o udelení plnomocenstva JUDr. M. R., podpísaným predsedom a ďalším členom predstavenstva O. Ž. Následne, v závislosti od postupu navrhovateľa v 1. rade, súd prvého stupňa bude ďalej konať s oboma navrhovateľmi, alebo len s navrhovateľom v 2. rade a vo vzťahu k navrhovateľovi v 1. rade podanie (návrh) odmietne.»

Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutelného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedených skutočností je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu (m. m. IV. ÚS 112/05).

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2008